

ΝΕΤΖΙΜΠΕ

(Η αρχή του στο περασμένο φύλλο)

Γ' ΠΡΑΞΗ

(Η σκηνή παρασταίνει το Ίεροδικαστήριο, το Σερό)

ΣΚΗΝΗ I.

Ο ΚΑΔΗΣ

(Πηγαινόχορται συλλογισμένος)

Δέ γύρισε απ' τή φυλακή ακόμα ο Τσαούσης που πήρε κειό τόν άπιστο· δέν ξέρω τί νά τρέχη και τόσο ζρηγσε πολύ. Τή Νετζιμπέ ο ίδιος τήν έφερε λιπόθυμη και είν' εκεί κλεισμένη...
 "Α! πρέπει μέ σκληρότητα κ' οί δυό νά παιδευ-
 [τούνε,
 άν ο Καρέττος άλλαγή δέ στρέξη τής θρησκείας· πρέπει νά γίνη μάθημα σ' αυτούς τούς παλιοσκύ-
 [λους
 και σ' όλες τίς χανούμισσες... θέλω νά μάθουν όλοι νά σέβονται τούς νόμους μας· άλλίως φωτιά και
 [σούβλα!
 Μά τί νά γίνεται αυτός ο βλάκας ο Τσαούσης; ακόμα δέν εφάνηκε. (άκούονται περπατησιές).
 "Α, κ! αυτός θέ νάνε.

(Μπαίνει ο Δεκανέας συχναμένος και φοβισμένος και στέκεται χωρίς νά μιλήση)

ΣΚΗΝΗ II.

Καδής, Δεκανέας

ΚΑΔΗΣ

Λέγε λοιπόν· τί στάθηκες σάν κούτσουρο κει πέρα; Τόν άνθρωπο στη φυλακή τόν πήρες, καθώς σουπα; Τι; δέ μιλάς; μή σουφυγε; άλλοίμονο σ' εσένα!
 ΔΕΚΑΝΕΑΣ
 Συχώρα μου, εφέντη μου, δέ φταίω εγώ ο δόλιος!
 ΚΑΔΗΣ (μέ θυμό)
 "Α! είν' λοιπόν αληθινό; Τόν ζρηγσε, προδότη!
 ΔΕΚΑΝΕΑΣ
 Μά τόν 'Αλλάχ, σ' όρκίζουμαι, δέ φταίμε μείς, [εφέντη.

σιά... Γιατί θά τ'άκουε καλύτερα στην εκκλησιά... 'Από τήν άγια θύρα... Βέβαια καλύτερα και δυνα-
 τώτερα... Σε θέλω ή ακριβή μου νάσαι θυγατέρα και ή μοναχή... Σε κρατώ κάτω από τό χαμό μου και σε κατέχω κατάδική μου... για νά γυρίσω πάλι μιά ημέρα... νά σε ιδώ στα ματια, νά σε αποκα-
 λύψω στα ματια, για τά ματια του γυρισμού...
 "Ενοια σου, κ' ή θυμίζουσε τά δικά της... Ζαρκαδι με ζαρκαδι δέ μοιάζει... 'Εσύ θάχης περισσότερη λου-
 τεροσύνη στο τρέχα... Και τά κερατάκια σου θάνε από μαλαγμένο χρυσάφι... ή από κερι, καθαρό, με-
 λισένιο... νά μουσκολάη, όπως στην εκκλησιά...
 Και νά με περιμένης πάλι πατέρα που τό χέρι μου θά βαραινή απάνωθε σου σάν πλάκα γραφτή μοι-
 ρωμένη από τή Μοίρα, γλυφτή από τά δόντια μου...
 "Ελα πήγαινε νά πλαγιασής... νά γύρης στο προ-
 κέφαλό της, εσύ που είσαι ή ίδια... Που τή βλέπω σάν όταν ήτανε στο είνε σου, στην κορμωστασιά σου...
 Πριμού γυρίσω, και πριμού τή συντύχω στη στρατά μου... Μά είχα στρατά;.. Στρατά του καραβιού μου, στρατά νερίνια;.. Πελαγήσια στρατά που μ' άκαρ-
 τέραγεν ή άστραπή... που με βούλιαζεν ώρα την ώρα ή τρικυμιά... 'Ελα πήγαινε, πήγαινε... νά κοιμηθής στα ματια σου... Νά κλείσης πάλι τά

Καθώς μάζ είπες, πέραμα τό Φράγκο τόν Καρέττο στη φυλακή όπιστάγκωνα δεμένο, όταν ξάφνου σ' ένα του δρόμου γύρισμα άπάνου μας χυθίκαν, άρματωμένοι εξ-εφτά. Πριν φτάσουμε νά δούμε ποιό ήσαν που μάζ ρίχτηκαν, οί δυό μου στρα-
 [τιώτες

ήσαν βαρειά στην κεφαλή με ζύλο χτυπημένοι. Αφύγε, μου λέγει ένας π' αυτούς, ή θέλεις τί [ζωή σου].

Κ' εγώ που εκατάλαβα απ' τή φωνή ποιός ήταν αφήνοντας τόν άνθρωπο, έφυγα εύθυσ και ήρθα.

ΚΑΔΗΣ

Κ' εκείνος που σου μίλησε, ποιός είτανε, Τσαούση;

ΔΕΚΑΝΕΑΣ

"Απ' τή φωνή τό γνώρισα· ο Βάγιας ο Θανάσης!

ΚΑΔΗΣ (σιγά)

"Α! ο Θανάσης... Του Πασσά διαταγή θέ νάταν. (στών Τσαούση). Καλά, Τσαούση, πήγαινε· πάρε κι' [αυτά

(του δίνει χρήματα)

νά μη σου φύγη τσιμουδιά γι' αυτά που μούπες τώρα.

ΔΕΚΑΝΕΑΣ

Ευχαριστώ, εφέντη μου. Τό στόμα μου θά γίνη τάφος γι' αυτά που τρέζανε (σιγά). 'Ο διάβολος νά [πάρη
 άν καταλάβω τίποτε· — μά τί με μέλλει έμείνα; — μου ξεγλιστρξ ή άνθρωπος και παίρνω και μπαξίτσι! (βγαίνει)

ΣΚΗΝΗ III.

ΚΑΔΗΣ

Κάποιο μυστήριο κρύβεται, μου φαίνεται, ιδώ μέσα και πρέπει μέ προφύλαξη νά ενεργήσω, μήπως αντίκρυ τόν 'Αλήπασσα τόν βρω με τούς σκοπούς του και μπλέξω μέσ' στα δικτυα του π' όλουθε έχει [στημένα.
 Για νά γλυτώση ο Πασσά; τό Φράγκο τόν Καρέττο θέ νάχη τήν ανάγκη του· γι' αυτό και τό Θανάση νά τόν άρπαξή έστειλε με τόσους στρατιώτες.
 "Ε! τί νά γίνη ή Πασσά; αφού τό θέλη, άς γίνη τό σεβαστό του θέλημα· μιλιά δέν πρέπει πλέον για τόν Καρέττο ν' άκουστή. Η άλλη όμως μένει στα χέρια μου και γρήγορα στην καταδικη άς πάει για νά δοθ ή μάθημα, προτού στα παρακάλια τόν πιάση ο Φράγκος τόν Πασσά κι' αυτή για νά [τή σώση.

ματια σου μαζί της... Χα! Χα! μαζί της... Χα! Χα! μαζί της!..»
 Με πήρε στην άγκαλιά του, με σφιξε δυνατά, που τρίζανε τά κόκκαλά μου, και με φίλησε διπλές βολές στα ματια. 'Απε σφίγγοντας με για στερνή βολά, μου τίναξε τό χέρι, μου χάιδεψε μιά τά μαλ-
 λιά λέγοντας μου
 — Πήγαινε παιδί μου...
 "Υστερα έφυγε μ' άγά μεγάλα βήματα.
 "Ακουσά που κατέβαινε τή σιχλα και θαρρούσα πώς ξαναγυρίζει. "Ω συφορά! Γιατί έτσι ενοιωθα φόβο; Γιατί έτσι τρώμαξα στον πατέρα μου; Κι-
 ποια προαίστηση μου φέρνανε κείνα του τά λόγια βαθειά, κάποια μυστικά μου ταξιδεύανε καλά. Κ' ενοιωθα νά μισούσε κάποιες χαρές.
 "Εκεί συμαζευμένη, συντριμμένη από τ' αναρρι-
 κιασμα και τό ξάφνισμα του πατέρα μου, από τά καμώματά του και τά λόγια του, τά ματια μου ανοίχτηκαν στο χάο, και προσμένανε νά ιδούνε, όλο και κάτω νά ιδούνε!
 "Ετσι αποκοιμήθηκα σάν μεθυσμένη, σάν μαγε-
 μένη απάνου στον καναπέ.
 (άκολουθεί)

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

"Όσο λοιπόν πιό γρήγορα, τόσα καλά· άς πάω νά διατάξω σήμερα νά γίνη ή καταδικη.

(Βγαίνει)

ΣΚΗΝΗ IV.

'Αλλαγή

(Η σκηνή παρουσιάζει φρούριο)

ΚΑΡΕΤΤΟΣ

Θεέ μου, τί μεταβαλές σε τόσες λίγες ώρες! 'Ακόμα καπετάνιος χτες και του Βεζύρη φίλος και σήμερα σε φρούριο κλεισμένος σάν κακούργος! Μές' τόν Παράδεισο ήμουν χτες κοντά στη Νε-
 [τζιμπέ μου
 και σήμερα σε κόλαση!.. Που άραγε νά είνε; Τήν άφισα με τόν Καδ ή νά κλαίη, νά έλπίζη, πώς θ' άρνηθώ τήν πίστη μου και πώς θέ νά τήν [σώσω.

Θά περιμένη νά με δ ή πικραμένη ή κόρη, με τό σαρκί δόλχαρο νά πάω εκεί σμα της, για νάβρω μέσ' τόν κόρφο της τό μυρισζηλεμένο παρηγοριά για τό Θεό, που έλλαξα για κείνη...
 Μά τώρα κι' άν τό ήθελα, κι' άν τόκανα ν' άλ-
 [λαξω

τήν πίστη για τόν 'Ερωτα, δέ θά μπορούσα ο δόλιος! τόν καπετάνιο του ο Πασσάς απ' του Καδ ή τά [χέρια

τόν γλύτωσε, για νά κλειστή σ' έρημωμένο κάστρα με τό Θανάση συντροφιά, με τό φονιά τό Βάγια! Με γλύτωσ' απ' τό θάνατο!.. άν τζερες, Πασσά μου σε τί μαρτύριο μ' έρριξες χειρότερ' απ' τό Χάρο, θά μ' άφινε στην τύχη μου, και θέ νά είχα τώρα, ή στη φωτιά σά μαρτυρας για τό Χριστό πεθάνει, ή... εύτυχημένος κι' άτιμος θά ήμουνα με κείνη! Γιατί — ποιός ξέρει — ο άνθρωπος αδύνατος έπλάστη κ' ή πιο γρή του θέληση πολλές φορές νικείται. 'Εδιάλεγα τουλάχιστον, άν ήθελα, νά ζήσω, ή νά πεθάνω ελεύθερα! 'Ενώ νά ζήσω τώρα και άθελα αναγκάζουμαι (με πίκρα) με έχουσε [γλυτώσει!

Νά ζήσω, ενθ βέβαια· τό ξέρω πώς για μένα εκείνη θανατώνεται... φριχτό, φριχτό, Θεέ μου! Μιά μόνη έλπίδα με κρατά, άλλίως κ' εγώ δέν ξέρω στη θέση μου που βρίσκουμαι, τί ήθκανα. Για χάρη απ' τό Βεζύρη ζήτησα τή Νετζιμπέ νά σώση· μ' ένα μου γραμμα που από φέε τ' 'Αλήπασσα έχω [στείλει
 θερμά τόν παρακάλεσα κ' έλπίζω νάν τό κάμη.

ΣΚΗΝΗ V.

Στρατιώτης και Καρέττος

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

'Απ' τό Βεζύρη που ο Θεός νά τόν πολυχρονάη σου φέρνω, καπετάνιο μου τό γραμμα τουτό.

ΚΑΡΕΤΤΟΣ

Φέρ' το

(Βγαίνει ο στρατιώτης)

ΣΚΗΝΗ VI.

ΚΑΡΕΤΤΟΣ

Τί νάχη μέσα άραγε; μή μήνομα θανάτου, ή εύτυχία και ζωή χαρίζει και στους δυό μας; (Τ' άνοίγει). 'Εσύ χαρτί, φανέρωσε τό μυστικό που [κρύβεις.
 (Διαβάζει) 'Ο Βεζύρ 'Αλ ήε στον καπετάνιο του Κα-
 ρέττο
 αΔέν ξέρεις, καπετάνιο μου, τί κόπο μου δίνει

να πιεράνω ένα φίλο μου, που αγαπώ τόσο και που με δουλεύει με τέτοια πίστη. Μά' ελα πάλι που είνε περιστάσεις, που όσο κι' αν κανένας θέλη να ευχαριστήσῃ τὸ φίλο του, δὲ μπορεί νὰν τὸ κάμῃ και Πασσᾶς και Βεζύρης ἄν είνε.

«Τὸ ἴδιον παθαίνω κ' ἐγὼ σήμερα. Μὲ μεγάλη μου λύπη σοῦ λέω, πῶς δὲ μπορῶ ν' ἀνακατευθῶ στὴ δουλειὰ που μὲ παρακαλεῖς. Αὐτὰ τὰ πράγματα είνε δουλειές του Καδῆ και κάμῃ μ' ἐκείνον καλά. Τί ἐξουσία ἔχω ἐγὼ στὰ τέτοια; Δὲ φτάνει που γιὰ μεγάλο σου χατήρι ἐγάλασα μιὰ φορά τὸ Νόμο και σ' ἄρπαξα κρυφὰ ἀπ' τοῦ Καδῆ τὰ χέρια; Νὰ χαλάσω και δεύτερη φορά τὸ Νόμο δὲ γίνεται, δὲν πάει, μολονότι θέλω πολὺ νὰ ευχαριστήσω τὸν καλὸ μου τὸν καπετάνιο.

«Μ' ἀκού τοῦτο εἰν' ἀπ' τ' ἀδύνατα, ἔκουσε, ἂ θέλῃς τὴ συμβουλὴ μου. Εἶνε συμβουλὴ φίλου κι' ἀθρώπου πῶπαθε κ' εἶδε πολλὰ στὴ μακρινὴ του τῆ ζωῆ. Εἴχασ' τὴ χανούμισσά σου! Μὴν! τρώῃς τὴ ζωῆ σου γιὰ μιὰ πηλογορνάτικα! Εἶνε πολὺτιμη, και πὶό πολὺ σὲ μένα, που σοῦ ἔτοιμαζῶ καινούργιες δόξες με τὸν πόλεμο του Χουρσίτη. Εἴχασ' τὴ Νετζιμπέ και κάμῃ μόνον νὰ νικήσουμε, κ' ἐγὼ σοῦ τάξω ἀπὸ τώρα χίλιες σὰ κείνη στὸ πλοῦσιον Χαρέμι του Πασσᾶ...

(Ξεκρίζοντας τὸ χασμάκι).

«Εἰ φτάνει πιά, σιχάνουμαι... τὰ μάτια μου δὲ νὰ τὰ λερώνω πὶό πολὺ με τὰ γραψίματα του! Βεζύρη, μήπως νόμισες τοὺς ἄλλους σὰν κ' ἐσένα και τοὺς προτείνεις πράγματα, που στὰ προσώπατ' τὸ χρῶμα φέρνει που ἐσὺ ποτὲ δὲν τὸ γνωρίζεις;.. Λοιπὸν ἀρνιέται ὁ Πασσᾶς τὴ Νετζιμπέ νὰ σώσῃ κ' ἡ κόρη ἢ βεργολογεῖται χωρὶς καμμιὰ βοήθεια θὰ παιδεύτῃ με θάνατο!.. Ἄ στὴ δικὴ της θέση ἤμουν ἐγὼ, θὲ νᾶλεγα πῶς προτιμῶ τὸ Χάρο παρὰ χρεώστης στὸν Ἀλῆ... μὰ ἡ κακομοίρα ἐκείνη δὲν εἶνε κρέμα νὰ χιθῆ στὴ ζηλευτὴ της νειότη; Καὶ ὅμως θὰ θανατωθῆ! κ' ἐμένα που μποροῦσα νὰ τὴ γλυτώσω, ἐλεύθερος ἄν ἤμωνα, ὁ Βεζύρης γιὰ νὰ με σώσῃ, μ' ἄρπαξε και μ' ἐκλείτε ἐδῶ πέρα. ὦ! λυτρωμὸς χειρότερος κι' ἀπὸ ποιητὴ ἀκόμα.

ΦΩΝΕΣ (μακρὰ ἀπ' ἔξω).

Χτυπᾶτε τὴ Χανούμισσα! Τὴ Νετζιμπέ στὸ λάκκο!

ΚΑΡΕΤΤΟΣ

Θεὲ μου! οἱ φωνές αὐτές τί νὰ σηκώνουν τάχα; Ἄχ, τ' ὄνομά της ἔκουσα, ἢ μὲ γελῶν τ' αὐτιά μου; ὦ! βέβαια γελᾶστηκα...

ΦΩΝΕΣ (πὶό κοντὰ)

Τὴ Νετζιμπέ στὸ λάκκο!

ΚΑΡΕΤΤΟΣ

«ὦ! τώρα πόσο θᾶθελα νὰ πῶ πῶς γελισμένους εἶμαι και πάλι! ὦ θεὲ, σὰν πυρωμένο βόλι τὰ λόγια τους περάσανε μὲς' τὸ μυαλό μου, κ' αἰματομένο κι' ἀσβυστὸ χαράζει μὲς' τὸ νῦ μου τὸ φοβερὸ τους νόημα!..

ΦΩΝΕΣ (κοντὰ)

Στὸ θάνατο, στὸ λάκκο!

ΚΑΡΕΤΤΟΣ

Θεὲ μου, εἰν' ἀδύνατο αὐτὸ νὰ τὸ βαστάξω τὸ φοβερὸ τὸ βᾶσανο (Γονατίζει) γι' αὐτὸ γονατισμένους, θεὲ μου, σὲ παρακαλῶ συχώρηση νὰ δώσης

στὸ πλάσμα σου τ' ἀδύνατο, που θέλησε νὰ μείνῃ ἀκλόνητο στὴν πίστη του, χωρὶς νὰ λογαριάσῃ τῆς σάρκας τὴν ἀσθένεια, και νικημένος τώρα συχώρηση ὁ ἀρνηστὴς γονατιστὸς ζητάει!

(Τρέχει σὶδὸ παρὰθύρο του Φρουρίου)

Σταθῆτε, που πηγαίνετε! Τὴ Νετζιμπέ ἀφήστε! Γίνουμε Τούρκος... γίνουμαι... ἀρνούμαι τὸ Θεὸ μου, λατρεύω τὸν Προφήτη σας και προσκυνῶ του, φτάνει ἡ Νετζιμπέ ἐλεύθερη νὰ μείνῃ και δικὴ μου! «Εἰ σεις, πῶς δὲν ἀκούετε;.. μὴ σέρνετε τὴν κόρη που ἀγαπῶ... Ἀφήστε την... Γίνουμαι Τούρκος, [εἶπα.

Θεὲ μου! δὲν ἀκούν αὐτοὶ και προχωροῦν, τὴ σέρνουν, τὴ σέρνουνε στὸ θάνατο... τὴ σέρνουν... ὦ θεὲ μου. (πέφτει λιγοθυμισμένος).

ΣΚΗΝΗ VII

Ἄ λ λ α γ ῆ

(Τόπος σὶδὸ Γιάννινα ἔξω ἀπὸ τοὺς Προμαχώνες. Μιαίνει ὁ Καδῆς και στρατιῶτες με κόμον πολόν. Στὴ μέση τους ἡ Νετζιμπέ με ξέπλεκα μαλλιά και χωρὶς γιοσμάκι).

ΚΑΔΗΣ

Καθῆκο, φίλοι, λυπηρὸ μὰς ἔφερε δῶ ὅλους. Τὸ ξέρω πῶς καθέννας σας μὲς' τὴν καρδιά του συμπάθεια γιὰ τούτη δῶ τὴν ἄμοιρη και λύπη γιὰ τ' ἀνθρώπα τὰ νειάτα της και γιὰ τὴν ὁμορφιά της, μὰ πάλι ἡ εὐσπλαχνία σας μ' ὄργη πρέπει νὰ σιγή, σὰν τὸ σκεφθῆτε τὸ κακὸ, που ἔκκαμε ἡ κακούργα. Ἐπάτησε τοὺς νόμους μας κι' ἐπρόδωσε τὴν πίστη γιὰ μιὰν ἀγάπη ἄνομη. Τὸ κρέμα εἶνε μεγάλο, κι' εἰν' ἡ ποιητὴ του ὁ θάνατος. Ἄς σφιζοῦμε τὴν καρδιά μας κι' ἔς ἐκδικήσουμε φριχτὰ τὴν προσβολὴ που ἐγίνη στους νόμους του Προφήτη μας! Ὅποιος πιστὸς ἔς ἐρῆθ!

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

Νὰ παιδεύτῃ με θάνατο! Ἡ ἄνομη στὸ λάκκο!

ΝΕΤΖΙΜΠΕ

«ὦ! οἱ ἀπαίσιες φωνές, ὅπου χτυποῦν τ' αὐτιά μου σὰ σκύλλων οὐρλιασματά! και σὺ, δυστυχισμένη, στους λόκους μέσα, στὰ θεριά τί θέλεις, τί γυρεύεις; Τί ἔκαμες κι' αὐτοὶ ἐδῶ σὰ λυσσασμένοι θέλουν νὰ σοῦ τὴν πάρουν τὴ ζωῆ;.. Τί ἔκαμα, θεὲ μου! ἀγάπησα ἕνα πλάσμα σου με τρέλλα, με λαχτάρα. «Ἐλα, Καρέττε, πρόβαλε ἐσὺ, ὦ ἀετέ μου, και λύτρωσε τὸ ταῖρι σου ἀπ' τοῦ φονιά τὰ χέρια! τὴ Νετζιμπέ σου γλύτωσε, που σ' ἀγαπάει ἀκόμα! Ἄλλοιμονο, δὲν ἔρχεσαι! ποῖος ξέρει, που και σένα σὲ ἔχουνε οἱ ἄτιμοι κλεισμένο, σκοτωμένο! Γι' αὐτὸ δὲν ἔρχεσαι, γι' αὐτὸ... ἀλλιῶς κοντὰ μου [θᾶσουν.

Περίμενε με, ἔρχουμαι, Καρέττε, ἐγὼ σὲ σένα! δὲ θὰ σ' ἀρῶ μοναχῶ, θὰ ῥθῶ, τί εὐτυχία! Ζευγαρωμένοι σὰν πουλιὰ και μὲς' τὸν τάφο ἀκόμα. Ἄν ὅμως εἰν' ἐλεύθερος, κ' ἐνῶ καλὰ τὸ ξέρει, πῶς με σκοτώνουν σήμερα, δὲν ἔρχεται ἀπὸ φόβο;.. Ἄ! ὄχι, εἰν' ἀδύνατο... θάρχεταν... Μιὰ τέτοια ἰδέα, ἄν ἐφουτεῖονταν στὴν κεφαλὴ μου μέσα, θὰ μ' ἔκαμε στὸ θάνατο νὰ πάω με τρομάρα. Δὲν ἔχω τέτοια δύναμη νὰ χαίρουμαι, που ἐκείνος ἐγλύτωσε ἀπ' τὸ θάνατο... Ζουλεύω, ναί, Ζουλεύω!

ΚΑΔΗΣ

«Ἐλα λοιπὸν, τί μου μουρᾶς; Ἐμπρός, ἔμπρός, ἔς [πᾶμε.

(Οἱ στρατιῶτες βάζουν τὴ Νετζιμπέ στὴ μέση κ' ἡ συνοδεία ξεκινάει ἀργὰ ἀργὰ, ἐνῶ ἡ Νετζιμπέ λέγει τὰ ὑπερονὰ αὐτὰ λόγια.)

NETZIMPE

«Ἐφτασε ἀλλοίμονο ἡ στερνὴ, ἡ φοβερὴ μου ὦρα! Πατρίδα, σ' ἀποχαιρετῶ, Βουνα, κ' ἐσένα Λίμνη, που στὰ ψηλά σου ἐπαιζα καλάμια ἐγὼ παιδάκι, που τριγυροῦν τοὺς ὄχτους σου, και σ' ἀργουρᾶ [νερά σου, πούδαν χιλιάδες μέσα τους φορὲς γουορὰ μαλλάκια, κ' ἐσένα, Λίμνη, ἀφίνο γεια, κ' ἐσένα, πλανε [Κόσμε!

«Ἐχε και σὺ, Καρέττε, γεια, ἄν ζῆς... κι' ἄν ἀγαπᾶς [πῆσης και δεύτερη στὸν κόσμο αὐτόν, ἀπ' τὰ οἰκία σου [κράτα κανένα δυὸ γιὰ ψυχικὸ και στέλνε τα σ' ἐμένα που τόσο σὲ ἀγάπησα. Στὸ κρυφὸ μου μνημα, θὲ νὰ μοῦ φέρουν ζεστασια, Καρέττε. τὰ οἰκία σου!

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

Στὸ θάνατο ἡ ἄνομη. Ἡ Νετζιμπέ στὸ λάκκο!

(Βγαίνουν)

ΤΕΛΟΣ

M. Δ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ

Ἡ Κοινὴ Γνώμη

ΔΙΧΩΣ ΖΩΗ

Ἀγαπητὴ Νουμά,

«Ἄκουσε μιὰ ζυμολόγησή μου, κι' ἔβρισκεις πῶς μιλάω σωστά, τύπως τὰ λόγια μου νὰν τὰ διαβάσουν κι' ἄλλοι, και μάλιστα τὰ πηλογορνάκια, που μόλις μπαίνουνε στὴ ζωῆ κι' ὅλα μπροστὰ στὰ μάτια τους φάνονται βουνα.

«Ἄν τύχαινε λοιπὸ νᾶμαι γιὰς παραλῆ, σὰν τὸν κατημένο τὸν Εὐγενίδη, κι' ἀγαποῦσα καμιά, ἔχι τόσο πλοῦσιον σὰν κ' ἐμένα, κ' ἔλεγα τοῦ πατέρα μου πῶς θὰ τὴν πάρω, κι' ὁ πατέρας μου μ' ἀπαντοῦσε «δὲ σ' ἀφήνω, γιατί δὲν ἔχει ὄσους παραδες ἔχουμε και μεῖς», ξέρεις τί θᾶκανα; Ὁθῆνα τὸν πατέρα μου νὰ μετράει και νὰ λιάζει τοὺς παραδες του, και θὰ ρηχόμουνα, μαζί μ' ἐκείνη π' ἀγαποῦσα, στὴ ζωῆ ἀψήρῶντας κάθε ἐμπόδιο.

«Ἄν πάλι καταλάβαινα πῶς μούλειπε τὸ θάρρος νὰ ζήσω δίχως τὴν ἄδεια και δίχως τὴν παρουσία τοῦ πατέρα μου, θὰ τῖναζα κ' ἐγὼ τὰ μυαλά μου στὸν ἄερα, ὄχι μοναχῶ γιατί δὲ θᾶπαρινα ἐκείνη που ἀγαποῦσα, ἀλλὰ γιατί θᾶθῆλεπα πῶς δὲν εἶχα ζωῆ μέσα μου και οἱ τέτοιοι ἄχρηστοι ἐλωσδιόλου, πρέπει νὰ δικάζουμε μιὰ ὦρα ἀργότερα τὴ γωνιά και νὰ φάνουν τὴ θέση τους σὲ ἄλλους, ζωντανούς και παληκαράδες.

Ἀυτήθηκα κ' ἐγὼ σὰν ἄνθρωπος γιὰ τὴν αὐτοχτονία τοῦ κατημένου τοῦ Εὐγενίδη, μὰ σὰν τὸ καλοσυλλογίστηκα τὸ πρᾶμα ἔφτασα, ἀπὸ συλλογισμό σὲ συλλογισμό, στὸ παραπικρὸ συμπέρασμα, που μπορεί νὰ εἶναι λίγο ἄγριο, μὰ εἶναι και τὸ μόνο σωστό.

Θέλουμε νὰ ποῦνε μερικοὶ πῶς ὁ νέος ζήτησε νὰ